

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Облік і оподаткування» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Розроблено проектною групою у складі:

1. **Столяренко Олена Миколаївна** – керівник проектної групи, доктор економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту;
2. **Овчарик Зоряна Дем'янівна** – член проектної групи, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту;
3. **Царук Наталія Георгіївна** – член проектної групи, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, в.о. декана факультету економіки, менеджменту та логістики.

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р., Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р., Методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.), проекту стандарту вищої освіти.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

У програмі терміни вживаються в такому значенні:

1) автономність і відповідальність – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

2) акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності вищого навчального закладу за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

3) атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти;

4) вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

5) заклад вищої освіти – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

6) галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

7) дисциплінарні компетентності – деталізовані програмі компетентності як результат декомпозиції компетентностей фахівця спеціальності (спеціалізації) певного рівня вищої освіти;

8) європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти; система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується в кредитах ЄКТС;

9) засоби діагностики – документи, що затверджені в установленому порядку, та призначені для встановлення ступеню досягнення запланованого рівня сформованості компетентностей студента при контрольних заходах;

10) здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

11) змістовий модуль – сукупність умінь, знань, цінностей, які забезпечують реалізацію певної компетентності;

12) знання – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності; знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

13) інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

14) інтегрована оцінка – результат оцінювання конкретизованих завдань різних рівнів з урахуванням коефіцієнта пріоритетності (запланованого рівня сформованості компетентностей);

15) інформаційне забезпечення навчальної дисципліни – засоби навчання, у яких системно викладено основи знань з певної дисципліни на рівні сучасних досягнень науки і культури, опора для самоосвіти і самонавчання (підручники; навчальні посібники, навчально-наочні посібники, навчально-методичні посібники, хрестоматії, словники, енциклопедії, довідники тощо);

16) кваліфікаційний рівень – структурна одиниця національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня;

17) кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважений компетентний орган установив, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами;

18) компетентність/компетентності (за НРК) – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості;

19) комунікація – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

20) кредит європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання; обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

21) випускна бакалаврська робота – це кваліфікаційна робота, що має на меті виконання виробничих завдань, спрямованих на організацію технологічного процесу (технічну підготовку, забезпечення функціонування, контроль) та управління (планування, облік, аналіз, регулювання) організацією та власне технологічним процесом; програми дипломних робіт зазвичай регламентовано певними професійними функціями й завданнями згідно з освітніми стандартами відповідних рівнів підготовки;

22) курсова робота – індивідуальне завдання, виконання якого спрямовано на організацію технологічного процесу (наприклад, технічну підготовку, забезпечення функціонування, контроль) та управління ним (планування, облік, аналіз, регулювання);

23) методичне забезпечення навчальної дисципліни – рекомендації до супроводження навчальної діяльності студента за всіма видами навчальних занять, що містить, у тому числі інформацію щодо засобів та процедури контрольних заходів, їх форми та змісту, методів розв'язання вправ, джерел інформації;

24) модульний контроль – оцінювання ступеню досягнення студентом запланованого рівня сформованості компетентностей за видами навчальних занять;

25) навчальний елемент – мінімальна навчальна інформація самостійного смислового значення (поняття, явища, відношення, алгоритми);

26) об'єкт діагностики – компетентності, опанування яких забезпечуються навчальною дисципліною;

27) об'єкт діяльності – процеси, явища, технології або (та) матеріальні об'єкти на які спрямована діяльність фахівця (суб'єкта діяльності); незалежно від фізичної природи об'єкт діяльності має певний період (цикл) існування, який передбачає етапи: проектування (розроблення), протягом якого вирішуються питання щодо забезпечення певних його якостей та властивостей; створення (виробництва, впровадження); експлуатації, протягом якої об'єкт використовується за призначенням; відновлення (ремонт, удосконалення), яке пов'язане з відновленням властивостей якості, підвищенням ефективності тощо; утилізації та ліквідації;

28) освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

29) освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

30) освітня діяльність – діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;

31) підсумковий контроль – комплексне оцінювання запланованого рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;

32) поточний контроль – оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення аудиторного навчального заняття (опитування студентів на лекціях, перевірка та прийом звітів з виконання лабораторних робіт, тестування тощо);

33) програма дисципліни – нормативний документ, що визначає зміст навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми, розробляється кафедрою, яка закріплена наказом ректора для викладання дисципліни;

34) результати навчання (Закон України «Про вищу освіту») – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;

35) результати навчання (Національна рамка кваліфікацій) – компетентності (знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості), які набуває та/або здатна продемонструвати особа після завершення навчання;

36) рівень сформованості дисциплінарної компетентності – частка правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій від загальної кількості запитань або суттєвих операцій еталону рішень;

37) робоча програма дисципліни – нормативний документ, що розроблений на основі програми дисципліни відповідно до річного навчального плану (містить розподіл загального часу на засвоєння окремих навчальних елементів і модулів за видами навчальних занять та формами навчання);

38) самостійна робота – діяльність студента з вивчення навчальних елементів та змістових модулів, опанування запланованих компетентностей, виконання індивідуальних завдань, підготовки до контрольних заходів;

39) спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

40) спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

41) стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності;

42) стандарт освітньої діяльності – це сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу вищого навчального закладу й наукової установи;

43) уміння – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем; уміння поділяються на когнітивні (інтелектуальнотворчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів);

44) якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Облік і аудит» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» Факультет економіки, менеджменту та логістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. Бакалавр обліку і оподаткування
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого бакалаврського рівня вищої освіти «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ECTS, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Акредитується вперше. Акредитація спеціальності «Облік і оподаткування» освітнього ступеня «Бакалавр» проведена у 2015 році (наказ МОН України від 30.11.2015 р. №1931 л), (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р. №1565) сертифікат про акредитацію. Серія УД №11001181. Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	Перший бакалаврський рівень. НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому на навчання до Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут», затвердженими Вченою радою Наявність повної загальної середньої освіти. Підготовка фахівців з обліку і оподаткування проводиться за денною і заочною формами навчання
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» до 1 липня 2025 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nati.org.ua
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка бакалаврів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»</p> <p>Об'єктом вивчення є теоретичні, методичні, організаційні та практичні засади обліку, оподаткування, контролю, аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та прикладні проблеми у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на поняттях, категоріях, теоріях і концепціях обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування для задоволення інформаційних запитів користувачів обліково-контрольно-аналітичної інформації.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи і процедури організації та ведення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні інформаційні системи і технології, стандарти та спеціальні галузеві програми, технології та методичний інструментарій обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування, інформаційно-аналітичні програмні продукти та Інтернет-ресурси.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра.</p> <p>Освітньо-професійна програма базується на положеннях та результатах сучасних наукових досліджень з обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування, а також орієнтує на актуальні блоки, у рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра. Загальний обсяг даної програми 240,0 кредитів ЄКТС. Ключові слова: бухгалтерський облік, фінансовий облік, управлінський облік, облік і звітність в оподаткуванні, аудит, аналіз господарської діяльності, оподаткування.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Інтегрована підготовка бакалаврів, що поєднує чітку практичну спрямованість навчання щодо бухгалтерського обліку, фінансового та управлінського обліку, обліку у банках та у бюджетних установах, обліку і звітності в оподаткуванні, аналізу господарської діяльності, аудиту, інформаційних систем і технологій в аналізі та аудиті, звітності суб'єктів господарювання України різних форм власності та організаційно-правових форм на основі знань з економіки підприємств, менеджменту, маркетингу, фінансів, фінансів підприємств, статистики, регіональної та міжнародної економіки, а також на основі знань з дисциплін гуманітарної та природничо-наукової й загальноекономічної підготовки.</p>
<p>4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	

Придатність до працевлаштування	Випускник освітнього ступеню «бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» здатний виконувати професійні види робіт та обіймати посади фахівців, посадові обов'язки яких вимагають володіння компетентностями у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування відповідно до Державного класифікатора професій ДК 003:2010: бухгалтери, касири-експерти, асистенти бухгалтера-експерта (3433); помічники керівників підприємств, установ та організацій (3436.1),
	помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів (3436.2), помічники керівників малих підприємств без апарату управління (3436.3); інспектори податкової служби (3442); фахівці з фінансово-економічної безпеки (3411); інспектори з інвентаризації, інспектори-ревізори, ревізори (3439), технік з обліку (3119)
Подальше навчання	Бакалавр обліку і оподаткування має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студенто-центроване навчання, технологія проблемного і диференційованого навчання, технологія інтенсифікації та індивідуалізації навчання, технологія програмованого навчання, інформаційна технологія, технологія розвивального навчання, кредитно-трансферна система організації навчання, електронне навчання в системі ELEARN, самонавчання, навчання на основі досліджень.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійної лекції, інтерактивної лекції, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання з використанням підручників, посібників та конспектів, консультації з викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра.</p>
Оцінювання	<p>Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Екзамени, заліки та диференційовані заліки проводяться відповідно до вимог "Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України" (2018 р).</p> <p>У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.</p> <p>Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано»,</p>

	«не зараховано») системами. Підсумкова атестація: Державні экзамени
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.</p> <p>ЗК 2. Здатність до аналізу та синтезу як інструментарію виявлення проблем та прийняття рішень для їх розв'язання на основі логічних аргументів та перевірених фактів.</p> <p>ЗК 3. Здатність працювати самостійно та в команді з урахуванням вимог професійної дисципліни, планування та управління часом.</p> <p>ЗК 4. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 6. Здатність бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в професійній діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 9. Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 11. Здатність презентувати результати проведених досліджень.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності(ФК)	<p>ФК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.</p> <p>ФК 2. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку, аудиту та оподаткуванні.</p> <p>ФК 4. Здатність до відображення відомостей про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.</p> <p>ФК 5. Здатність застосування знань права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>ФК 6. Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття</p>

	<p>управлінських рішень.</p> <p>ФК 7. Здатність здійснення облікових процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію.</p> <p>ФК 9. Здатність застосовувати основні методики проведення аудиту й надання аудиторських послуг.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати контроль господарської діяльності як функції управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів, підвищення відповідальності.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати контроль дотримання нормативних актів з методології бухгалтерського обліку та системи оподаткування, збереження і ефективного використання ресурсів.</p>
Результати навчання	Бакалавр обліку і оподаткування
Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПРН 2. Знати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.</p> <p>ПРН 3. Усвідомлювати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.</p> <p>ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.</p> <p>ПРН 6. Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. ПРН 7. Знати механізм функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах.</p> <p>ПРН 8. Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.</p>

	<p>ПРН 9. Використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади аудиту.</p> <p>ПРН 10. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств різних організаційно-правових форм власності. ПРН 11 . Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.</p> <p>ПРН 12. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.</p> <p>ПРН 13. Володіти базовими знаннями фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для застосування економіко-математичних методів у обраній професії.</p> <p>ПРН 14. Демонструвати навички володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження економічних явищ і процесів на підприємстві.</p> <p>ПРН 15. Володіти та застосовувати знання іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 16. Вміти працювати як самостійно, так і в команді. Проявляти самостійність і відповідальність у роботі, професійну повагу до етичних принципів, демонструвати повагу до індивідуального та культурного різноманіття.</p> <p>ПРН 17. Аналізувати розвиток системи і моделей бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється науково-педагогічними працівниками, які задіяні у підготовці здобувачів вищої освіти за даною освітньо-професійною програмою, є штатними співробітниками ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», мають наукові ступені та вчені звання, а також підтверджений високий рівень наукової та професійної активності у кількості 20 осіб, з яких професорів, докторів наук – 5 осіб, доцентів, кандидатів наук – 15 осіб. Випусковою кафедрою є кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчально-лабораторна база структурних підрозділів економічного факультету дозволяє організувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на достатньому рівні. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам та потребі. Для проведення досліджень існує навчально-наукова лабораторія «Інформаційні технології в бухгалтерському</p>

	обліку» кафедри обліку та оподаткування.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт https://http://nati.org.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі зареєстровані в інституті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет.</p> <p>Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує понад дев'яносто тисяч примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, більше 70 назв журналів та газет. Одним з надбань бібліотеки є фонд рідкісної книги, який нараховує 126 книг (з 1859 року). Справжніми перлинами фонду є книги Вейсбаха Юлія "Теоретическая и практическая механика" Т.1, "Энциклопедический словарь" Брокгауза (1890), "История математики" (1883), "Полная энциклопедия русского сельского хозяйства и соприкасающихся сь ним наук" (1900), "Собрание сочинений Гете" (1878). Фонд комплектується матеріалами з економіки, техніки та суміжних наук.</p> <p>Бібліотечне обслуговування читачів проводиться у 2 читальних залах на 115 місць, загальна площа бібліотечних приміщень становить 375,6 м2. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.</p> <p>У ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» створений навчально-інформаційний портал на базі потужної платформи дистанційного навчання Moodle (http://moodle.nati.org.ua). Нині майже 90 % навчальних дисциплін заведені до даної платформи, яка дозволяє студентів інституту дистанційно, за допомогою Інтернету, оволодіти навчальним матеріалом та пройти тестовий контроль знань з навчальної дисципліни.</p> <p>Усі компоненти даної освітньої програми забезпечені навчально-методичними виданнями та розробками кафедр, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» освітнього ступеня «Бакалавр», є у вільному доступі у якості ресурсів бібліотеки ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут».</p>
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» та закладами вищої освіти України.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Облік і аудит» та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
OK1.	Політична економія	5	Екзамен
OK2.	Мікроекономіка	4	Екзамен
OK3.	Макроекономіка	4	Залік
OK4.	Історія економіки та економічної думки	3	Екзамен
OK5.	Математика для економістів	11	Екзамен
OK6.	Економіко-математичні методи та моделі	8	Екзамен
OK7.	Інформатика	6	Екзамен
OK8.	Податкова система	4	
OK9.	Економіка підприємства	4	Екзамен
OK10.	Менеджмент	4	Залік
OK11.	Маркетинг	4	Залік
OK12.	Гроші та кредит	4	Екзамен
OK13.	Фінанси та фінанси підприємств	4	Екзамен
OK14.	Бухгалтерський облік (загальна теорія)	8	Екзамен
OK15.	Економіка праці і соціально-трудова відносини	4	Екзамен
OK16.	Міжнародна економіка	4	Екзамен
OK17.	Статистика	4	Екзамен
OK18.	Аналіз господарської діяльності	4	Екзамен
OK19.	Фінансовий облік	8	Екзамен
OK20.	Управлінський облік	4	Екзамен
OK21.	Звітність підприємств	4	Екзамен
OK22.	Облік у банках	4	Екзамен
OK23.	Облік в установах державного сектору	4	Екзамен
OK24.	Облік і звітність в оподаткуванні	4	Екзамен
OK25.	Аудит	4	Екзамен
OK26.	Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях	4	Екзамен
OK27.	Оподаткування юридичних та фізичних осіб	4	Екзамен
OK28.	Університетська освіта	2	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			131
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вибірковий блок I (за вибором інституту)</i>			
ВБ1.1.	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	Екзамен

ВБ1.2.	Іноземна мова	5	Екзамен
ВБ1.3.	Історія України	3	Екзамен
ВБ1.4.	Історія української культури	3	Екзамен
ВБ1.5.	Філософія	4	Екзамен
ВБ1.6.	Правова культура особистості	4	Екзамен
ВБ1.7.	Технологія виробництва продукції рослинництва	3	Залік
ВБ1.8.	Технологія виробництва продукції тваринництва	3	Залік
ВБ1.9.	Технологія переробки і зберігання с.г. продукції	3	Залік
ВБ1.10.	Безпека праці і життєдіяльності	3	Залік
ВБ1.11.	Фізичне виховання	4	Залік
Вибірковий блок 2 (за вибором здобувачів вищої освіти)			
ВБ2.1.	Політологія Економіко-правове бізнес-середовище	4	Залік
ВБ2.2.	Соціологія Соціальна відповідальність Соціологія праці	4	Залік
ВБ2.3.	Релігієзнавство Інформаційні технології і засоби освітньо-наукової комунікації Логіка Основи риторики	4	Залік
ВБ2.4.	Етика та естетика Культурно-просвітянська діяльність	4	Залік
ВБ2.5.	Психологія та педагогіка Психологія діяльності та навчальний менеджмент	4	Залік
ВБ2.6.	Інформаційні системи та технології в обліку і аудиті АРМ-бухгалтера Комп'ютерна бухгалтерія Бази даних і СУБД	4	Екзамен
ВБ2.7.	Регіональна економіка Економіка сільського господарства	4	Екзамен
ВБ2.8.	Інвестування Іпотечне кредитування Ціна і ціноутворення	4	Залік
ВБ2.9.	Страховання Фінансовий ринок Банківська система Основи біржової діяльності	4	Залік
ВБ2.10.	Бухгалтерський облік в галузях національного господарства Комп'ютерний аудит Системи і моделі бухгалтерського обліку	4	Залік
ВБ2.11.	Моделі та методи в аналізі та аудиті Організація і методика економічного аналізу	4	Залік

	Міжнародне оподаткування		
ВБ2.12.	Облік у зарубіжних країнах Основи методології наукових економічних досліджень Основи агробізнесу	4	Залік
ВБ2.13.	Облікова політика підприємства Фінансове право Основи аграрного колсаунтингу	4	Залік
ВБ2.14.	Бізнес-планування Проектний аналіз	3	Залік
ВБ2.15.	Національна економіка Проектне фінансування	4	Екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента:			94
3. Інші види навантаження			
ОК3.1.	Навчальна практика	7	Диференційований залік
ОК3.2.	Виробнича практика	3	Диференційований залік
ОК3.3.	Переддипломна практика	3	Диференційований залік
ОК3.4.	Державна атестація	2	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			240

Таблиця 1. Структурно-логічна схема вивчення компонент освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

1 курс 1 семестр	1 курс 2 семестр	2 курс 3 семестр	2 курс 4 семестр
Код та назви компонент	Код та назви компонент	Код та назви компонент	Код та назви компонент
ОК4. Історія економіки та економічної думки ОК5. Математика для економістів ОК7. Інформатика ВБ1.2. Іноземна мова ВБ1.3. Історія України ВБ1.4. Історія української культури ВБ1.7. Технологія виробництва продукції рослинництва ВБ1.10. Безпека праці і життєдіяльності ВБ1.11. Фізичне виховання	ОК1. Політична економія ОК5. Математика для економістів ОК7. Інформатика ОК28. Університетська освіта ВБ1.2. Іноземна мова ВБ1.8. Технологія виробництва продукції тваринництва ВБ1.9. Технологія переробки і зберігання с.г. продукції ВБ1.11. Фізичне виховання	ОК3. Макроекономіка ОК10. Менеджмент ОК12. Гроші та кредит ОК14. Бухгалтерський облік (загальна теорія) ВБ1.1. Українська мова (за проф. спрямуванням) ВБ1.5. Філософія ВБ1.6. Правова культура особистості ВБ1.11. Фізичне виховання	ОК2. Мікроекономіка ОК11. Маркетинг ОК14. Бухгалтерський облік (загальна теорія) ОК16. Міжнародна економіка ОК17. Статистика ВБ1.11. Фізичне виховання ВБ2.3. Релігієзнавство (Інформаційні технології і засоби освітньо-наукової комунікації, Логіка, Основи риторики) ВБ2.7. Регіональна економіка (Економіка сільського господарства)
X	ОК3.1. Навчальна практика з технології виробництва с.г. продукції	X	ОК3.1. Навчальна практика з інформатики

3 курс 5 семестр	3 курс 6 семестр	4 курс 7 семестр	4 курс 8 семестр
Код та назви компонент	Код та назви компонент	Код та назви компонент	Код та назви компонент
<p>ОК6. Економіко-математичні методи та моделі</p> <p>ОК8. Податкова система</p> <p>ОК9. Економіка підприємства</p> <p>ОК13. Фінанси та фінанси підприємств</p> <p>ОК15. Економіка праці і соціально-трудова відносини</p> <p>ОК19. Фінансовий облік</p> <p>ВБ2.2. Соціологія (Соціальна відповідальність, Соціологія праці)</p> <p>ВБ2.4. Етика та естетика (Культурно-просвітницька діяльність)</p>	<p>ОК6. Економіко-математичні методи та моделі</p> <p>ОК18. Аналіз господарської діяльності</p> <p>ОК19. Фінансовий облік</p> <p>ОК23. Облік в установах державного сектору</p> <p>ВБ2.1. Політологія (Економіко-правове бізнес-середовище)</p> <p>ВБ2.5. Психологія та педагогіка (Психологія діяльності та навчальний менеджмент)</p> <p>ВБ2.6. Інформаційні системи та технології в обліку і аудиті (АРМ-бухгалтера, Комп'ютерна бухгалтерія, Бази даних і СУБД)</p>	<p>ОК20. Управлінський облік</p> <p>ОК25. Аудит</p> <p>ОК26. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях</p> <p>ОК27. Оподаткування юридичних та фізичних осіб</p> <p>ВБ2.8. Інвестування (Іпотечне кредитування, Ціна і ціноутворення)</p> <p>ВБ2.9. Страхування (Фінансовий ринок, Банківська система, Основи біржової діяльності)</p> <p>ВБ2.10. Бухгалтерський облік в галузях національного господарства (Комп'ютерний аудит, Системи і моделі бухгалтерського обліку)</p> <p>ВБ2.13. Облікова політика підприємства (Фінансове право, Основи аграрного колсантингу)</p>	<p>ОК21. Звітність підприємств</p> <p>ОК22. Облік у банках</p> <p>ОК24. Облік і звітність в оподаткуванні</p> <p>ВБ2.11. Моделі та методи в аналізі та аудиті (Організація і методика економічного аналізу, Міжнародне оподаткування)</p> <p>ВБ2.12. Облік у зарубіжних країнах (Основи методології наукових економічних досліджень, Основи агробізнесу)</p> <p>ВБ2.14. Бізнес-планування (Проектний аналіз)</p> <p>ВБ2.15. Національна економіка (Проектне фінансування)</p>
X	<p>ОК3.1. Навчальна практика з обліково-фінансової роботи</p> <p>ОК3.2. Виробнича практика з первинного фінансового обліку</p>	X	<p>ОК3.3. Переддипломна практика</p> <p>ОК3.4. Державна атестація</p>

Обов'язкові компоненти ОПП

ОК1. Політична економія. Товарне виробництво і підприємство. Суспільне відтворення та економічне зростання. Основні суспільні форми виробництва та їх еволюція. Всесвітнє господарство і світовий ринок.

ОК2. Мікроекономіка. Сучасні елементи мікроекономічного середовища та їх діяльності в умовах соціальної орієнтованої ринкової економіки. Прийоми і способи прийняття економічних рішень на мікроекономічному рівні з метою виживання підприємств у сучасних економічних умовах функціонування ринкових відносин.

ОК3. Макроекономіка. Макроекономічні процеси в умовах побудови і розвитку ринкової економіки України. Система визначення, шляхи вирішення завдань щодо їх досягнення. Встановлення взаємовідносин і визначення порядку, взаємовідносин між об'єктами і суб'єктами макроскопічного середовища. Вирішення макроекономічних завдань.

ОК4. Історія економіки та економічної думки. Господарство та економічна думка суспільств періоду первісної доби та початку XIX ст. Світове господарство та основні напрями економічної думки XIX - XX ст.

ОК5. Математика для економістів. Елементи лінійної та векторної алгебри, аналітичної геометрії. Математичний аналіз: функція, межа, неперервність функції, похідна, основні правила диференційного рівняння, функції однієї змінної та дослідження її методами диференціальної числової функції декількох змінних.

ОК6. Економіко-математичні методи та моделі. Створення моделей економічних систем за допомогою різних економіко-математичних моделей та розв'язання оптимізаційних задач з метою прогнозування побудови і управління сучасними сільськогосподарськими підприємствами. Методи нелінійного програмування, розв'язання транспортної задачі, вирішення актуальних економічних задач сільськогосподарського виробництва.

ОК7. Інформатика. Системне забезпечення інформаційних процесів. Мережні технології. Застосування Інтернету в економіці. Організація комп'ютерної безпеки та захисту інформації. Основи ВЕБ-дизайну. Програмні засоби роботи зі структурованими документами. Програмні засоби роботи з базами та сховищами даних. Основи офісного програмування. Службові програми. Призначення та застосування програм архівування інформації. Основи захисту комп'ютера від шкідливого програмного забезпечення.

ОК8. Податкова система. Вивчення теоретичних та організаційних основ оподаткування, методики розрахунків і порядку сплати податків і обов'язкових платежів юридичних і фізичних осіб.

ОК9. Економіка підприємства. Економічний механізм функціонування підприємства, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності.

ОК10. Менеджмент. Теоретичні основи менеджменту, менеджер у системі управління. Мотивація та правила менеджерської діяльності. Механізм контролю і відповідальності в системі менеджменту.

ОК11.Маркетинг. Сутність, зміст маркетингу та його концепції, система й характеристики сучасного маркетингу, а також маркетингові політики: товарна, цінова, комунікацій та розподілу.

ОК12.Гроші і кредит. Походження, суть і функції грошей та кредиту, форми здійснення грошових і кредитних відносин, будова грошових і кредитних систем, закономірності обігу грошей, стійкість грошових систем і напрями вдосконалення грошових і кредитних відносин в Україні та, зокрема, в АПК.

ОК13. Фінанси та фінанси підприємств. Сутність, види і функції фінансів АПК. Фінанси підприємств, формування і використання прибутку, оборотні кошти, кредитування підприємств, фінансове забезпечення, відтворення основних фондів, показники фінансового стану підприємств та їх оцінка.

ОК14. Бухгалтерський облік (загальна теорія). Предмет і метод бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку Система рахунків. Методологія обліку основних господарських процесів. План рахунків бухгалтерського обліку. Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку.

ОК15. Економіка праці і соціально-трудова відносини. Вивчає методологію і методику аналізу внутрішнього ринку праці, планування й аналіз системи трудових показників на підприємстві; набуття навичок розв'язування практичних завдань економіки праці.

ОК16. Міжнародна економіка. Маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності. Експортно-імпорتنі операції із сировиною, промисловим і сільськогосподарським товаром. Спільна підприємницька діяльність. Методи зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.

ОК17. Статистика. Організація спостереження, зведення й аналіз статистичних даних з використанням методів групувань, середніх величин і показників варіації, дисперсійних і кореляційних обчислень, оцінки часово-просторових змін масових суспільних явищ.

ОК 18. Аналіз господарської діяльності. Теоретичні, методичні та організаційні основи аналізу господарської діяльності економічних суб'єктів. Аналітична оцінка бізнес-процесів економічного суб'єкта та його ресурсного забезпечення. Фінансовий аналіз результатів господарської діяльності економічного суб'єкта.

ОК19. Фінансовий облік. Вивчення методів і організації ведення на підприємствах фінансового обліку активів з використанням прогресивних форм і національних стандартів. Вивчення методів і організації ведення на підприємствах фінансового обліку капіталу і зобов'язань з використанням прогресивних форм і національних стандартів.

ОК20. Управлінський облік. Вивчення принципів і методів управлінського обліку, його місця і ролі в управлінні діяльністю підприємства; набуття вмінь застосовувати відповідні методи і прийоми в процесі обліку витрат і калькулювання з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

ОК21. Звітність підприємств. Загальні вимоги до звітності. Баланс підприємства. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах. Зведена і консолідована звітність. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Податкова звітність. Статистична і спеціальна звітність.

ОК22. Облік у банках. Загальні теоретичні основи і принципи організації бухгалтерського обліку; технічне оформлення і забезпечення бухгалтерського обліку; облікові номенклатури і носії облікової інформації; документообіг; облікова політика банку; організація обліку основних банківських операцій.

ОК23. Облік в установах державного сектору. Основи побудови бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Облік доходів, видатків і розрахункових операцій. Облік необоротних та оборотних активів, власного капіталу.

ОК24. Облік і звітність в оподаткуванні. Облік та порядок складання звітності по податку на прибуток, ПДВ, акцизному податку, податку на доходи фізичних осіб, місцевих податках і зборах, майнових та ресурсних платежах, а також порядок обліку та складання звітності при спеціальних режимах оподаткування.

ОК25. Аудит. Особливості застосування елементів організації, реєстрів синтетичного та аналітичного обліків. Облік коштів, розрахунків, матеріальних запасів, основних засобів, нематеріальних активів, оплати праці, систем, варіантів витрат на виробництво, визначення собівартості продукції. Функції аудиту: перевірка правильності складання балансу та облік прибутків і збитків, аналіз стану обліку, відповідність його вимогам закону; дотримання рівності прав акціонерів при розподілі дивідендів і голосуванні.

ОК26. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях. Наукові основи організації, планування виробництва, використання виробничого потенціалу в різних галузях сільськогосподарських підприємств, а також організація виробничо-економічних зв'язків у сфері АПК в умовах ринкових відносин.

ОК27. Оподаткування юридичних та фізичних осіб. Сутність податків. Функції податків. Термінологія оподаткування. Класифікація податків, її ознаки. Види прямих податків. Види непрямих податків. Економічні теорії у податковій сфері.

ОК28. Університетська освіта. Університетська освіта в контексті Болонського процесу. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою. Організація навчального процесу в університеті.

Фахова підготовка у вищому навчальному закладі: вступ до спеціальності. Бібліотека університету і правила користування її фондами.

2. Вибіркові компоненти ОПП

Вибірковий блок 1 (дисципліни за вибором інституту)

ВБ1.1. Українська мова (за професійним спрямуванням). Стилі української мови. Характеристика офіційно-ділового стилю. Українська орфографія, її значення для правильного оформлення ділових паперів. Лексичний склад української мови, його застосування в ділових документах. Українська фразеологія. Фразеологізми ділової мови, їх місце в діловій документації. Роль словників у складанні ділових паперів. Словотвір у діловій мові. Українська морфологія. Застосування і роль морфологічних засобів у ділових документах. Синтаксис. Синтаксичні засоби, їх місце в ділових паперах. Українська пунктуація. Основні правила вживання розділових знаків. Роль розділових знаків у ділових документах.

ВБ1.2. Іноземна мова. Вивчення дисципліни розвиває у студентів комунікативну компетенцію, а саме використання навичок, умінь та знань з іноземної мови у процесі ділового спілкування з представниками інших країн з різноманітних питань, пов'язаних із бізнесом і ринком праці в галузі сільського господарства, підготовки до участі у міжнародних конференціях, проектах та дискусіях, а також проведення презентацій, письмового обміну діловою інформацією (офіційні та неофіційні листи, резюме різні види науково-дослідних статей і звітів), сприяючи, таким чином, різнобічному розвитку особистості студента та його соціалізації в іншомовному суспільстві.

ВБ1.3. Історія України. У програмі в хронологічно-проблематичній послідовності висвітлюються головні віхи історичного розвитку України як суб'єкта європейської і світової цивілізації із стародавніх часів до початку ХХІ століття.

ВБ1.4. Історія української культури. Особлива увага приділяється проблемам державотворення, етногенезу, культурним пріоритетам та духовним цінностям українського народу, мультикультуралізму і проблемі єдності українського суспільства, утвердженню національної самобутності.

ВБ1.5. Філософія. В курсі викладається система знань із таких розділів філософії як онтологія, гносеологія (теорія пізнання), соціальна філософія, історичні типи філософії, що розкривають сутність відношення “людина – світ” в його найосновніших проявах. Курс відзначається світоглядною орієнтацією, яка дозволяє синтезувати набуті знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприймання – теоретичне підґрунтя університетського рівня підготовки фахівців.

ВБ1.6. Правова культура особистості. Основи теорії держави і права. Основи конституційного права України. Основи трудового права України. Основи цивільного права України. Основи спадкового права України. Основи сімейного права України. Основи права інтелектуальної

власності. Основи адміністративного права України. Основи кримінального права України.

ВБ1.7. Технологія виробництва продукції рослинництва. Наукові основи рослинництва. Сучасні агротехнології. Технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур. Поняття про програмоване вирощування врожаїв.

ВБ1.8. Технологія виробництва продукції тваринництва. Сучасний стан тваринницької галузі. Кормова база. Вплив нормованої годівлі, племінної справи, способів утримання тварин на рівень їх продуктивності. Виробництво молока, м'яса, яєць, вовни тощо.

ВБ1.9. Технологія переробки і зберігання с.г. продукції. Характеристики різних видів продукції рослинництва як об'єктів зберігання. Способи післязбиральної обробки, режими і способи зберігання, технології переробки зернових мас, капусти, цибулі, плодів, зелених та коренеплідних овочів, плодоягідної продукції, картоплі, олійних культур, цукрових буряків, льону-довгунця, хмелю, тютюну і махорки. Основи технологій приготування і зберігання комбікормів, штучно зневоднених кормів та кормів рослинного походження

ВБ1.10. Безпека праці і життєдіяльності. Мета вивчення дисципліни, що об'єднує дисципліни «Основи охорони праці» та «Безпека життєдіяльності», полягає у набутті студентами знань і умінь для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек та нещасних випадків на виробництві.

ВБ1.11. Фізичне виховання. Мета викладання дисципліни полягає у формуванні фізичної культури молодого фахівця і здатності реалізувати її в соціально- професійній підготовці та в сім'ї. Завданням вивчення дисципліни є зміцнення здоров'я студентів та розвиток фізичних здібностей, які відповідають професійній діяльності майбутнього фахівця.

Вибірковий блок 2 (за вибором здобувачів вищої освіти)

ВБ2.1. Політологія. Закони, структура та функції політології. Влада і владні відносини. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави. Політична свідомість і політична культура. Політика і національні відносини. Політика і екологія. Національно-державний розвиток України.

ВБ2.1. Економіко-правове бізнес-середовище. Складові бізнес-середовища, в якому сьогодні реалізуються міжнародні торговельно-економічні відносини. Відображено взаємозв'язок між тенденціями змін у маркетинговому середовищі та плануванням експортної стратегії країни

ВБ2.2. Соціологія. Соціологічна суть. Формування поведінки людини в процесі трудової активності та місце в цьому процесі системи мотивації та засобів соціального контролю. Роль трудового колективу та малої групи в досягненні мети виробництва.

ВБ2.2. Соціальна відповідальність. Формування фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності професійних компетенцій, вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності.

ВБ2.2.Соціологія праці. Суть, зміст, характер і функції праці. Формування поведінки людини в процесі трудової активності. Роль трудового колективу та малої групи в досягненні мети виробництва. Оптимізація соціально-психологічного клімату в колективах

ВБ2.3. Релігієзнавство. Це комплексна галузь гуманітарного пізнання, що вивчає закономірності виникнення, історію розвитку та загальні характеристики релігійних уявлень. Досліджує суспільно-історичну природу релігії, механізм її соціальних зв'язків з духовною, політичною та економічною системами суспільства. Вивчення дисципліни дає можливість студентам замінити стихійне ставлення до релігії свідомим, сприяє формуванню світогляду та володінню досягненнями світової та вітчизняної культури і виваженому ставленню до різних релігійних переконань.

ВБ2.3. Інформаційні технології і засоби освітньо-наукової комунікації.Здатність до аналізу, осмислення нормативно-правових засад інформатизації освіти на різних рівнях. Здатність визначати рівень розвитку власної інформатичної культури, формувати програми самовдосконалення й саморозвитку в контексті неперервної освіти. Здатність до здійснення порівняльного педагогічного аналізу з питань використання ІКТ в освіті, вивчення передового досвіду на предмет інформатизації освіти на різних рівнях. Здатність до визначення структури й змісту людського чинника/ергономіки. Здатність дотримання ергономічних норм і вимог інформаційної безпеки під час роботи з ІКТ.

ВБ2.3. Логіка. Мета: забезпечення базової підготовки студентів в сфері формування системи знань про основні закони і форми логічного мислення, формування свідомого ставлення до процесу правильного мислення за допомогою наукових понять і термінів, ознайомлення студентів з логічною теорією мислення. Задача навчальної дисципліни полягає в формуванні у студентів навичок правильного логічного мислення для прийняття вірних рішень в майбутній професійній діяльності, для участі в дискусіях та діловому спілкуванні, для обробки інформації, для логічного та коректного обґрунтування доводів та переконання опонентів; ознайомленні студентів і методичній допомозі в оволодінні певною сукупністю знань про засоби інтелектуальної діяльності, її форми і закони, розумінні та засвоюванні особливостей форм і законів мислення; забезпеченні логіко-методологічного рівня досліджень при підготовці фахівців.

ВБ2.3. Основи риторики. Предмет риторики, основний зміст понять і всіх розділів класичної риторики. Сучасні науки: неориторика, стилістика, поетика, прагматика, теорія комунікацій тощо.

ВБ2.4. Етика та естетика. Дає знання стосовно особливостей та характерних рис морального і художнього відношення людини і світу, освоєння основних функцій, що їх виконує етика і естетика в пізнанні усіх сфер людського буття, структури цих сфер, змісту основних категорій і значення такого знання для роботи у різних ділянках діяльності людини.

ВБ2.4. Культурно-просвітянська діяльність. Зумовлює розвиток культури мислення та інтелектуальних здібностей студентів; формування у студентів гуманістичного світогляду, гуманного ставлення до людини, суспільства, природи; формування громадянськості як інтегративної якості особистості; зміцнення історичної пам'яті молодого покоління; формування правової культури особистості; виховання гармонії у співжитті із навколишнім середовищем; розвиток політичної культури студентської молоді; формування працелюбності та творчого потенціалу молодої людини; прищеплення студентам навичок здорового способу життя; формування естетичних почуттів, смаків, поглядів.

ВБ2.5. Психологія та педагогіка. Формування системи знань про психіку особистості як найвищу цінність суспільства; усвідомлення сутності механізмів психічних процесів, станів, якостей особистості як підвалин її формування в процесі виховання, навчання та освіти. Засвоєння основних термінів та понять психології й педагогіки на рівні їх відтворення і тлумачення; здобуття навичок та елементарних умінь застосувати їх у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціально-психологічній сфері. Психіка людини, закономірності формування особистості в процесі виховання, навчання й освіти.

ВБ2.5. Психологія діяльності та навчальний менеджмент. Вступ до психології діяльності та навчального менеджменту. Планування навчання. Мотивація навчання. Організація навчання. Контроль навчання управління навчанням студентів.. Комунікації, керівництво і прийняття рішень у навчальній діяльності. Психологічні основи розв'язання педагогічних ситуацій

ВБ2.6. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті. Сутність та основи роботи економічної інформаційної системи загалом та комп'ютерної системи бухгалтерського обліку зокрема. Охарактеризовано основи роботи таких складових інформаційних баз як бази даних, системи управління базами даних, сховища даних. Розглянуто інформаційні технології обробки збережених даних, а саме технологій, орієнтованих на оперативну обробку даних (OLTP), оперативного аналізу даних (OLAP), інтелектуального аналізу даних (DMg). Досліджено основи роботи у розподілених інформаційних системах архітектури файл-сервер, клієнт-сервер, на базі технологій хмарних обчислень. Висвітлено організаційно-

методичні основи створення та функціонування інформаційних систем обліку, охарактеризовано їх роль в обліку та управлінні підприємством.

ВБ2.6. АРМ-бухгалтера. Організація робіт зі створення комп'ютерної системи бухгалтерського обліку; особливості документування господарських операцій та організації документообігу в умовах автоматизованої обробки даних; основні види ризику, пов'язані з автоматизацією обліку.

ВБ2.6. Комп'ютерна бухгалтерія. Розглядається багато питань з ведення бухгалтерського та податкового обліку, так як матеріал викладається з урахуванням законодавчих змін, систем оподаткування, видів діяльності, облікової політики, особливостей обліку активів і господарських операцій. Вони розглянуті на прикладах найпоширеніших конфігурацій, одна з яких «М.е.doc» програма для подання звітності.

ВБ2.6. Бази даних і СУБД. Поняття бази даних, система управління базами даних. Структура бази даних. Типи баз даних. Об'єкти бази даних (таблиці, запити, форми, звіти). Запуск системи Microsoft Access. Етапи створення бази даних в СУБД MS Access. Типи полів. Властивості текстових та числових полів. Робота з таблицями. Зв'язування таблиць бази даних. Створення запитів. Робота з формами. Робота із звітами.

ВБ2.7. Регіональна економіка. Наукові основи розміщення продуктивних сил та організації господарств залежно від природно-ресурсного потенціалу і науково-технічного прогресу. Особливості розвитку економіки окремих регіонів України.

ВБ2.7. Економіка сільського господарства. Система виробничих відносин у взаємозв'язку з продуктивними силами в сільському господарстві. Шляхи і способи раціонального використання землі, матеріальних і трудових ресурсів, інтенсифікації сільськогосподарського виробництва на базі науково-технічного прогресу спеціалізації, кооперації та інтеграції підприємств АПК, розвиток товарно-грошових відносин, шляхи підвищення ефективності виробництва.

ВБ2.8. Інвестування. Методологічні основи інвестування. Форми, об'єкти та напрямки інвестування. Інвестиційні ризики. Фінансове забезпечення інвестування. Складання бюджету інвестиційного проекту та управління інвестиційним процесом

ВБ2.8. Іпотечне кредитування. Формування в майбутніх фахівців спеціальних знань з організації роботи іпотечних фінансово-кредитних установ і принципів функціонування системи іпотечного кредитування в цілому. Вивчення теорії та практики кредитування під заставу нерухомого майна.

ВБ2.8. Ціна і ціноутворення. Теорії ціноутворення, методика формування ціни. Гранична корисність ціни, методологічна атипівість формування цін в умовах інфляції, забезпечення еквівалентності обліку та цін в АПК.

ВБ2.9. Страхування. Сутність, принципи і роль страхування. Класифікація страхування, страхові ризики та їх оцінки. Страховий ринок і його характеристика, страхова організація, державне регулювання страхової діяльності. Особове страхування. Страхування майна підприємств та фізичних осіб.

ВБ2.9. Фінансовий ринок. Особливості грошового ринку, українського і міжнародного ринків капіталу, валютного та сегменту похідних інструментів, специфіка різних фінансових інститутів.

ВБ2.9. Банківська система. Розкриваються теоретичні аспекти вивчення різноманітних банківських послуг: від традиційних депозитно-кредитних і розрахунково-касових операцій, які становлять основу банківської справи – до найновіших форм грошово-кредитних і фінансових інструментів, які використовуються банківськими структурами.

ВБ2.9. Основи біржової діяльності. Основи біржової діяльності. Товарна, фондова, валютна біржі. Біржові угоди, порядок укладання та механізм біржових торгів.

ВБ2.10. Бухгалтерський облік в галузях національного господарства. Особливості методики й організації бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, в бюджетних установах і кредитних організаціях, промисловості.

ВБ2.10. Комп'ютерний аудит. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку, поняття комп'ютерного аудиту, методологія комп'ютерного аудиту, аналітичні процедури в комп'ютерному аудиті, аудит в умовах застосування комп'ютерних облікових систем, методи аудиту із застосуванням комп'ютерів, автоматизація аналітичних процедур, аудит інформаційної безпеки підприємства.

ВБ2.10. Системи і моделі бухгалтерського обліку. Формування загальних, глобальних та спеціальних компетенцій з питань розвитку системи та моделей бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях.

ВБ2.11. Моделі та методи в аналізі та аудиті. Теоретичні основи прийняття управлінських рішень, методи і моделі їх розробки. Основні теоретичні положення супроводжуються прикладами розрахунків з відповідними аналітичними висновками. Для оцінки та практичної апробації отриманих теоретичних знань подано контрольні запитання та задачі для самостійної роботи.

ВБ2.11. Організація і методика економічного аналізу. Теоретичні, організаційні та методичні питання розглядаються в взаємозв'язку: від методів та методик, прийомів економічного аналізу та організації його на підприємстві; задач виробництва та реалізації продукції, товарів та послуг до визначення фінансових результатів діяльності та фінансового стану підприємства.

ВБ2.11. Міжнародне оподаткування. Вивчає фундаментальні теоретичні основи міжнародного оподаткування, практику застосування

угод щодо уникнення подвійного оподаткування та використання методів міжнародного податкового планування.

ВБ2.12.Облік у зарубіжних країнах. Вивчення теорії і практики фінансового та управлінського обліку в зарубіжних країнах; набуття вмінь використання передового досвіду в галузі організації обліку, аналізу та контролю з урахуванням чинного законодавства.

ВБ2.12. Основи методології наукових економічних досліджень. Наука і наукове дослідження. Методологія економічного дослідження. Загальні методи наукових досліджень. Спеціальні методи економічних досліджень. Основи організації наукових досліджень в економіці.

ВБ2.12. Основи агробізнесу. Підприємництво і бізнес в аграрній сфері: суть, завдання, переваги. Характеристика підприємницьких структур. Складання бізнес-планів.

ВБ2.13.Облікова політика підприємства. надання студентам знань з основ законодавства, щодо ведення підприємницької діяльності, обліку та оподаткування, вивчення теоретичних основ формування облікової політики підприємств, застосування альтернативних способів і прийомів обліку окремих видів активів, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів, здійснення їх критичної оцінки та вибору найбільш оптимальних методів і прийомів в залежності від поставлених управлінських цілей; набуття практичних навичок щодо складання розпорядчого документу про облікову політику підприємства; розуміння впливу обраних методів обліку і оцінок, способів ведення обліку на фінансові результати діяльності підприємства, організацію бухгалтерського, управлінського обліку, контролю та обліку для цілей оподаткування на підприємстві.

ВБ2.13. Фінансове право. Вивчення фінансового права у всіх його виявах: як самостійну галузь права національної системи права, як систему законодавства, частково як науку, що вивчає фінансове право; формування у вивчаючих теоретично і емпірично обґрунтованих знань про провідну роль, яку відіграє фінансове право у регулюванні державою суспільних відносин, що виникають з приводу мобілізації, розподілу і використання централізованих та децентралізованих фондів коштів, які створюють матеріальну основу для виконання завдань та функцій держави; засвоєння теоретичних положень і змісту фінансового законодавства.

ВБ2.13. Основи аграрного консалтингу. Історія становлення і розвитку аграрного консалтингу в світі й Україні. Комунікації і методи агроконсалтингової діяльності. Індивідуальні методи роботи з сільгоспвиробником. Використання сучасних інформаційних технологій в агроконсалтинговій діяльності.

ВБ2.14. Бізнес-планування. Реструктуризація підприємства як основа подальшого економічного зростання, організаційні типи підприємств. Особливості бізнес-планування реорганізації підприємства. Бізнес-

діагностика підприємства як складова бізнес-планування санації підприємства.

ВБ2.14. Проектний аналіз. Альтернативи реалізації ринкових підходів та обґрунтування проектів для задоволення суспільних потреб. Вивчення сучасних методів управління інвестиційними проектами суб'єктами господарської діяльності.

ВБ2.15. Національна економіка. Теоретичні та організаційні основи регулювання національної економіки. Прогнозування, програмування і макроекономічне планування у системі регулювання національної економіки. Методи державного регулювання економіки.

ВБ2.15. Проектне фінансування. Цільове фінансування позичальника під проект з узгодженим правом регресу банку, при якому забезпеченням зобов'язань за проектом в основному є грошові потоки, генеровані проектом, а також активи, що належать до нього. Також проектне фінансування можна визначити як мобілізацію джерел фінансування та комплексного використання різноманітних форм фінансування за умови оптимального розподілу ризиків, пов'язаних з проектом.

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми «Облік і аудит» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Навчальні дисципліни	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Обов'язкові компоненти ОПІ																						
OK1.	+	+				+	+	+	+		+	+										
OK2.	+	+				+	+	+	+		+	+										
OK3.	+	+				+	+	+	+		+	+										
OK4.	+	+				+	+	+	+		+	+										
OK5.	+	+				+	+	+	+		+			+								
OK6.	+	+				+	+	+	+		+			+								
OK7.	+		+			+	+	+	+		+							+	+			
OK8.	+	+	+			+	+	+	+		+					+						+
OK9.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+			
OK10.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								+			
OK11.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+								+			
OK12.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+			
OK13.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+			
OK14.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+		+			+	+			+
OK15.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+			
OK16.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+			
OK17.	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+								
OK18.	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+			
OK19.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK20.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK21.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK22.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK23.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK24.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+			+
OK25.	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+						+	+	+
OK26.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+					+			
OK27.	+	+	+			+	+	+	+		+					+						+
OK28.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+										

<i>Вибірковий блок 1 (за вибором університету)</i>																					
ВБ1.1.	+		+	+	+		+	+	+												
ВБ1.2.	+		+	+	+		+	+		+											
ВБ1.3.	+	+	+	+	+	+	+	+		+											
ВБ1.4.	+		+	+	+		+														
ВБ1.5.	+	+	+	+	+	+	+	+		+											
ВБ1.6.	+	+	+		+	+	+		+												
ВБ1.7.	+		+				+	+	+												
ВБ1.8.	+		+				+	+	+												
ВБ1.9.	+		+				+	+	+												
ВБ1.10.	+		+	+	+	+	+	+	+	+											
ВБ1.11.	+		+						+												
<i>Вибірковий блок 2 (за вибором здобувачів вищої освіти)</i>																					
ВБ2.1.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+										
ВБ2.2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+										
ВБ2.3.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+										
ВБ2.4.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+										
ВБ2.5.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+										
ВБ2.6.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+		+
ВБ2.7.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					+		
ВБ2.8.	+	+	+			+	+	+	+		+	+							+		
ВБ2.9.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					+		
ВБ2.10.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+		+
ВБ2.11.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					+		
ВБ2.12.	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	+	+		+	+		+
ВБ2.13.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					+		
ВБ2.14.	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+		
ВБ2.15.	+	+	+		+	+	+	+		+	+								+		

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	
ПРН1.	+	+				+	+	+				+				+	+					+	
ПРН 2.	+	+	+			+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 3.	+	+	+			+	+	+		+			+		+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 4.	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+				+
ПРН 5.	+	+	+			+	+	+	+				+		+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 6.	+	+	+			+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 7.	+		+			+	+	+				+				+			+				+
ПРН 8.		+	+			+	+	+	+				+		+		+	+	+				+
ПРН 9.	+	+	+			+	+	+	+	+									+	+	+	+	+
ПРН 10.			+		+	+	+	+	+			+										+	+
ПРН 11.	+		+			+	+	+	+		+		+		+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 12.	+					+	+	+		+		+			+								
ПРН 13.	+			+		+	+	+						+									
ПРН 14.	+	+					+	+			+												
ПРН 15.	+						+	+	+														
ПРН 16.			+				+	+	+		+												
ПРН 17.			+	+	+	+	+	+					+		+								

